

POSTANOWIENIE

Dnia 27 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z odwołania J. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Nowym Sączu
o rentę socjalną,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 27 marca 2024 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z dnia 21 września 2022 r., sygn. akt III AUa 1063/18,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Krakowie na rzecz radcy prawnego A. D. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł, powiększoną o stawkę należnego podatku od towarów i usług, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej, udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

W wyroku z dnia 21 września 2022 r., sygn. akt III AUa 1063/18, Sąd Apelacyjny w Krakowie – w sprawie z odwołania J. K. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Nowym Sączu – oddalił apelację ubezpieczonej od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Nowym Sączu z dnia 10 lipca 2018 r., sygn. akt IV U 266/17, w którym Sąd Okręgowy oddalił odwołanie J. K. od decyzji organu rentowego z dnia

22 lutego 2017 r., odmawiającej wnioskodawczyni przyznania renty socjalnej z uwagi na to, że zgodnie z orzeczeniem komisji lekarskiej ZUS z dnia 17 lutego 2017 r. nie jest ona całkowicie niezdolna do pracy.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego ubezpieczona zaskarżyła skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na przyczynę przyjęcia skargi określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. W ocenie skarżącej jej skarga jest oczywiście uzasadniona, gdyż rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie zapadło przedwcześnie tj. przed wyjaśnieniem istotnych okoliczności faktycznych wymaganych do prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy. Z kolei ustalenie przez Sąd okoliczności faktycznych w oparciu o opinie biegłych powołanych w sprawie nastąpiło w sposób budzący wątpliwości co do rzetelności i prawidłowości zgromadzenia materiału dowodowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ubezpieczonej nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania z sugestią, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżąca wykazała istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do

rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06 LEX nr 198531; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Podczas, gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów; nie wykazuje, aby w sprawie występował stan

„oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Poza prostą negacją stanowiska zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji – w zakresie oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego – brakuje w uzasadnieniu wniosku odpowiedniego wywodu wykazującego oczywistą zasadność skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

W przedmiotowej sprawie – w celu oceny zdolności ubezpieczonej do pracy w kontekście ustalenia spełnienia przesłanek do przyznania spornego w sprawie świadczenia (prawa do renty socjalnej) – było prowadzone bardzo szerokie postępowanie dowodowe. Sąd pierwszej instancji przeprowadził dowód z opinii biegłych sądowych z zakresu medycyny powołując lekarzy o specjalnościach adekwatnych do oceny schorzeń istniejących u skarżącej (ortopeda, endokrynologa, kardiologa i pulmonologa). Według Sądu drugiej instancji Sąd Okręgowy prawidłowo zgromadził i ocenił materiał dowodowy, a w swych ustaleniach i wnioskach nie wykroczył poza ramy swobodnej oceny wiarygodności i mocy dowodów wynikających z art. 233 k.p.c. Zdaniem Sądu Apelacyjnego istotne jest to, że żaden z biegłych opiniujących wnioskodawczynię nie uznał jej za osobę całkowicie niezdolną do pracy. Biegli lekarze: ortopeda i endokrynolog wskazali, że skoro niedoczynność tarczycy po leczeniu J 131 jest prawidłowo leczona substytucyjnie, nadciśnienie tętnicze jest kontrolowane lekami i nie skutkuje powikłaniami narządowymi, a kifoskolioza piersiowo-lędźwiowa po leczeniu operacyjnym nie upośledza funkcji układu ruchu w zakresie uniemożliwiającym wykonywanie pracy zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami, to brak jest podstaw do orzeczenia niezdolności do pracy. Biegły lekarz kardiolog podkreślił, że wnioskodawczyni z powodu schorzeń układu krążenia nie jest i nie była niezdolna do pracy. Badanie fizykalne wykazało, że jedynym odchyleniem od normy jest podwyższone ciśnienie krwi, przy czym nadciśnienie przebiega tylko z okresowo wysokimi wartościami, nie powoduje objawów niewydolności krążenia i nie spowodowało też udokumentowanych istotnych wtórnych zmian narządowych. Biegły lekarz pulmonolog stwierdzając brak całkowitej niezdolności do pracy wyjaśnił, że wnioskodawczyni nigdy nie była leczona pulmonologicznie, nie była z tych przyczyn hospitalizowana, nie stosuje i nie wymaga stosowania żadnych leków

wziwnych, a oddechowo jest w pełni wydolna. Sąd drugiej instancji podzielił wnioski powyższych opinii sądowo-lekarskich i stwierdził, że wnioskodawczyni nie jest osobą całkowicie niezdolną do pracy i w związku z tym nie przysługuje jej prawo do spornego w sprawie świadczenia. Sąd drugiej instancji – odnosząc się do zarzutów apelacji ubezpieczonej – stwierdził, że stanowisko wnioskodawczyni zawarte w apelacji sprowadzało się do przekonania o jej całkowitej niezdolności do pracy, jednakże stanowiło wyłącznie polemikę z wnioskami biegłych opartą na subiektywnym odczuciu, nie zaś na konkretnych dowodach. Dla podważenia opinii biegłego sądowego nie jest wystarczające samo subiektywne przeświadczenie strony postępowania, nie poparte konkretnymi przesłankami, w szczególności natury medycznej. W ocenie Sądu drugiej instancji wydane w sprawie opinie biegłych w pełni odpowiadają wymogom z art. 285 k.p.c. – zawierają dokładny opis stanu faktycznego, a wyciągnięte wnioski oraz uzasadnienie opinii pozwalają na zweryfikowanie toku rozumowania biegłych, którzy uzasadnili swoje stanowisko w sposób rzetelny i wnikliwy, z wyczerpującym odniesieniem się do wszystkich kwestii będących przedmiotem zlecenia opracowania opinii, formułując kategoryczną i jednoznaczną konkluzję. Dysponując takimi opiniami sądowo-lekarskimi prawidłowo ustalił Sąd I instancji, że wnioskodawczyni nie jest osobą całkowicie niezdolną do pracy.

Skarżąca – w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania – nie przedstawiła przekonującej, rzeczowej argumentacji, którą wykazałaby sugerowaną oczywistą zasadność jej skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Z opinii biegłych lekarzy nie tylko nie wynika, aby wnioskodawczyni była całkowicie niezdolna do pracy, co jest warunkiem *sine qua non* przyznania prawa do renty socjalnej, ale nawet niektórzy z biegłych lekarzy nie uznali ubezpieczonej za niezdolną do pracy nawet w stopniu częściowym.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1.). W pkt 2. o kosztach pomocy prawnej udzielonej z urzędu orzeczono na podstawie § 16 ust. 4 pkt 2 w związku z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. z

2023 r., poz. 2437) z uwzględnieniem orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego dotyczącego kwestii wysokości stawek określających koszty pomocy prawnej udzielanej z urzędu.

[SOP]

[ms]